

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Karla Šimky a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **WPB Capital, spořitelní družstvo v likvidaci**, se sídlem Kamenná 835/13, Brno, zastoupený JUDr. Liborem Němcem, Ph.D., advokátem se sídlem Husova 240/5, Praha 1, proti žalované: **Česká národní banka**, se sídlem Na Příkopě 28, Praha 1, proti rozhodnutí Bankovní rady České národní banky ze dne 19. 6. 2014, č. j. 2014/7620/CNB/110, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 15. 6. 2018, č. j. 5 Af 31/2014 – 500, o návrhu žalobce na zrušení usnesení Nejvyššího správního soudu o přiznání odkladného účinku ze dne 11. 10. 2018, č. j. 2 Afs 304/2018 – 137,

t a k t o :

Návrh žalobce na zrušení usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 10. 2018, č. j. 2 Afs 304/2018 – 137, **s e z a m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalovaná, jakožto stěžovatelka, domáhá zrušení shora označeného rozsudku (dále jen „napadený rozsudek“) Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým bylo k žalobcovu návrhu zrušeno shora označené rozhodnutí Bankovní rady České národní banky ze dne 19. 6. 2014, č. j. 2014/7620/CNB/110 (dále jen „rozhodnutí bankovní rady“).

[2] Rozhodnutím bankovní rady byl zamítnut žalobcův rozklad a potvrzeno rozhodnutí žalované ze dne 4. 4. 2014, č. j. 2014/3539/570, sp. zn. Sp/2013/148/573 (dále jen „rozhodnutí žalované“), jímž bylo žalobci dle § 28 odst. 1 písm. f) zákona č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, ve znění účinném pro rozhodnutí bankovní rady (dále jen „zákon o družstevních záložnách“), odňato povolení působit jako družstevní záložna, stejně jako uloženo zdržet se ve výroku rozhodnutí specifikovaných činností (zejména uzavírání smluv o úvěru, dodatků k takovým smlouvám, přijímání vkladů a základních členských vkladů, pořizování aktiv s přiřazenou rizikovou vahou větší než 0%, zcizování aktiv či jejich zatěžování právy třetích osob).

[3] Stěžovatelčino podání obsahující kasační stížnost zahrnovalo i rozsáhle odůvodněný návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Po opatření vyjádření žalobce k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 11. 10. 2018, č. j. 2 Afs 304/2018 – 137, tak, že stěžovatelčině návrhu vyhověl a přiznal kasační stížnosti odkladný účinek.

[4] Dne 13. 12. 2018 obdržel Nejvyšší správní soud podání žalobce ze dne 11. 12. 2018, obsahující jeho vyjádření k doplnění kasační stížnosti, stejně jako návrh na zrušení usnesení tohoto soudu ze dne 11. 10. 2018, č. j. 2 Afs 304/2018 – 137 (dále jen „napadené usnesení“). Žalobce ve zmíněném návrhu namítl, že se Nejvyšší správní soud v napadeném usnesení odchýlil od vlastní ustálené judikatury, když přiznal kasační stížnosti odkladný účinek, ačkoli stěžovatelka prostřednictvím předběžného opatření podle správního řádu žalobci aktuálně brání v realizaci jeho podnikatelské činnosti (což má zapříčinit zbytnost a nepřípustnost přiznání odkladného účinku kasační stížnosti).

[5] Zároveň vyjádřil žalobce nesouhlas s názorem Nejvyššího správního soudu, podle kterého se přiznáním odkladného účinku, s ohledem na pravomocné předběžné opatření stěžovatelky, jeho faktické postavení výrazně nezhorší. Podle žalobceva názoru toto není kritériem pro přiznání odkladného účinku, byť připouští, že jeho činnost byla již před přiznáním odkladného účinku paralyzována.

[6] Žalobce má za to, že mu vůči stěžovatelčině předběžnému opatření nemůže být poskytnuta soudní ochrana, neboť přípustnost správní žaloby zapovídá v takovém případě § 70 písm. b) s. ř. s. Domnívá se, že pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nebyly dány důvody, a proto by mělo být napadené usnesení zrušeno. Krom toho žalobce napadá konstataci Nejvyššího správního soudu, v jejímž duchu se těžiště sporu mezi stěžovatelkou a žalobcem přesunulo v rámci řízení před krajským soudem z roviny důkazní do roviny právního posouzení otázky přiměřenosti stěžovatelkou přijatého věcného opatření (odebrání povolení působit jako družstevní záložna. Žalobce uvádí, že se spor odehrává i v rovině důkazní, když rozhodným aspektem je taktéž uplynutí zákonné lhůty pro zahájení správního řízení ze strany stěžovatelky.

[7] Stran zohlednění kritéria veřejného zájmu při rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti žalobce uvádí, že převažuje naopak veřejný zájem na tom, aby orgány veřejné moci tuto moc vykonávaly v souladu se zákonem a ukládaly osobám soukromého práva povinnosti a sankce pouze při splnění zákonných podmínek. Tento veřejný zájem shledává silnějším nežli Nejvyšším správním soudem upřednostněný veřejný zájem na tom, aby subjekty finančního trhu byly pouze důvěryhodné a transparentní subjekty.

[8] Podle žalobce je napadené usnesení v rozporu s usnesením rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014 – 58. Stěžovatelka není nadána veřejnou mocí k hájení jakéhokoli zájmu, který sama považuje za hodný ochrany. Ústavní maximou výkonu veřejné moci je její vázanost zákonem. Žádný zákon přitom stěžovatelce neukládá ani neumožňuje dohlížet na dobytost pohledávek GSFT ani nestaví stěžovatelku do role ochránce práv GSFT. Žalobce nadto považuje stěžovatelkou proklamovaný zájem za účelově tvrzený. Krom toho má pochybnosti, že k výplatě prostředků z GSFT vůbec došlo v souladu se zákonem. Stěžovatel namítá, že skutečným zájmem stěžovatelky v případě likvidace záložny či banky je především neuvěřitelně štedrá odměna likvidátorovi a výplata zcela excesivních odměn likvidátorem nasmlouvaným dodavatelům. Stejně jako považuje Nejvyšší správní soud případný další výdaj z GSFT za hodný ochrany, je rovněž namístě předcházet vzniku další újmy, která žalobci vzniká z přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, a kterou mu paradoxně Nejvyšší správní soud doporučuje zhojit postupem dle zákona č. 82/1998 Sb. o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád).

[9] Žalobce shledává napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným, neboť v klíčovém bodě usnesení (bod 28) se uvádí pouze obecné vyjádření, že existují závažné důvody domnívat se, že pokud by byla kasační stížnost shledána důvodnou, mohlo by při nedostatku odkladného účinku kasační stížnosti dojít k takovému jednání žalobce, které by vylučovalo nastolení stavu obdobného stavu v průběhu řízení před krajským soudem.

pokračování

[10] Stěžovatelka se k návrhu na zrušení napadeného usnesení vyjádřila podáním ze dne 21. 12. 2018, jehož úvodem sdělila, že napadené rozhodnutí považuje za správné a náležitě odůvodněné, nikoliv rozporné s dosavadní rozhodovací praxí Nejvyššího správního soudu. Stěžovatelka má za to, že nedisponuje katalogem opatření, která by účinně bránila zmaření obnovení stavu před kasační stížností napadeným rozsudkem Městského soudu v Praze. Ačkoli účinky předběžného opatření mohou v omezené míře předcházet (a také předcházejí) újmě, které má být zabráněno konzervováním určitého stavu věci, pouze odkladný účinek kasační stížnosti vyvolává právní následky vůči všem. Limitů předběžných opatření si byla vědoma i bankovní rada stěžovatelky a jedno z předběžných opatření, konkrétně opatření směřující vůči obchodnímu rejstříku, sama zrušila. Důvodem k tomuto postupu bankovní rady byla skutečnost, že dané předmětné opatření nemohlo sloužit svému (bezesporu legitimnímu) účelu, neboť podnět ke změně zápisu může dát rejstříkovému soudu kdokoli.

[11] Stěžovatelka podotkla, že rejstříkovým soudem byl dne 10. 10. 2018 k návrhu žalobce vymazán záznam o likvidaci žalobce. Přes přiznání odkladného účinku kasační stížnosti a následné rozhodnutí rejstříkového soudu o zápisu likvidace a likvidátora nebylo toto rozhodnutí doposud fakticky zapsáno zpět (tento stav přetrvává i nadále – pozn. NSS). Tento zápis nebyl proveden díky krokům žalobceva představenstva, které se proti rozhodnutí rejstříkového soudu o opětovném zápisu likvidace do veřejného rejstříku odvolalo, čímž blokuje obnovu zápisu likvidace a likvidátora v obchodním rejstříku.

[12] Odkladný účinek kasační stížnosti označuje stěžovatelka za nepostradatelnou součást řady kroků, kterými likvidátor a orgány státní správy v současné době blokují podezřelé převody žalobceva majetku. Zájem na zachování odkladného účinku podle stěžovatelky přetrvává i nadále. Pokud jde o žalobcem zmiňovanou otázku prekluze odpovědnosti žalobce za správní delikt, jde o otázku věci samé, která není pro účely rozhodování o přiznání (či odnětí) odkladného účinku rozhodná. Stěžovatelka opakuje, že ve svém návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti zmínila celou řadu praktických a právních problémů, které jsou spojeny s právní mocí a vykonatelností kasační stížností napadeného rozsudku, zvláště ve zcela specifické situaci, v jaké se žalobce nachází. Touto situací má stěžovatelka na mysli bezprecedentní útoky na žalobcův majetek, uskutečňující se jak před zahájením, tak během správního řízení o odnětí povolení, stejně jako v průběhu likvidace, které nebyly stále eliminovány. Žalobce zužuje důvody pro přiznání odkladného účinku toliko na postavení Garančního systému finančního trhu a vztahu stěžovatelky k němu.

[13] Stěžovatelka podotýká, že ochrana věřitelů, zejména vkladatelů, a v neposlední řadě potenciálních vkladatelů je jedním z hlavních cílů její dohledové činnosti ve veřejném zájmu. V tomto je evidentní překryv mezi veřejným zájmem vymezeným úkoly stěžovatelky a GSFT. Pakliže je v nynější situaci GSFT největším věřitelem žalobce, redukuje se fakticky zákonný dohled stěžovatelky nad procesem vypořádání majetku a žalobcových dluhů, prováděný k ochraně vkladatelů, na ochranu pohledávky GSFT. Stěžovatelka přitom setrvává na svém názoru, že výplata náhrad z GSFT byla provedena zcela v souladu se zákonem. Za absurdní označuje stěžovatelka nařčení žalobce ohledně jejich zájmů na prosazování zvyšování nákladů spojených s odměňováním likvidátora. K takovému postupu nemá stěžovatelka sebemenšího důvodu. Naopak, na podstatném navyšování nákladů likvidace se značnou měrou podílí mimořádně komplikované právní poměry družstevní záložny a obstrukční praktiky (nepředání dokumentace), které nemají původ v činnosti likvidátora, ale jen a pouze bývalého žalobceva vedení.

[14] Nejvyšší správní soud na tomto místě považuje za vhodné podotknout, že výše podaná argumentace účastníků řízení představuje pouze její stručné shrnutí, které je pro účely rozhodnutí o návrhu žalobce postačující (jak odůvodněno níže).

[15] Podle § 73 odst. 5 s. ř. s. platí, že „[u]snesení o přiznání odkladného účinku může soud i bez návrhu usnesením zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání odkladného účinku nebyly důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly.“ Dále pak § 107 odst. 1 s. ř. s. stanoví, že „[k]asační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 se užíje přiměřeně.“ Lze tedy uzavřít, že krom přiznání odkladného účinku je i v případě kasační stížnosti možné následně usnesení o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti zrušit, jsou-li pro takový postup splněny zákonem předvídané podmínky.

[16] Nejvyšší správní soud shledal, že žalobcův návrh spočívá toliko v polemice s právní argumentací Nejvyššího správního soudu v napadeném usnesení. Nejvyšší správní soud však připomíná, že proti usnesení o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti není opravný prostředek přípustný (jak byli ostatně účastníci poučeni v napadeném usnesení). Smyslem pravomoci soudu zrušit vlastní rozhodnutí o přiznání odkladného účinku je v první řadě umožnění reflexe případného skutkového vývoje (změny) okolností, které byly ve svém původním stavu relevantní pro přiznání odkladného účinku, nikoli zakotvení opravného prostředku. Institut přiznání odkladného účinku slouží k dočasné (prozatímní) úpravě poměrů mezi účastníky řízení tak, aby se plynutím času nebo v důsledku jiných (právních) skutečností nestalo soudní řízení fakticky bezpředmětným. Primárně proto bude důvodem pro zrušení usnesení o přiznání odkladného účinku prokazatelné pominutí skutečností zakládajících důvody pro jeho přiznání.

[17] Byť ustanovení § 73 odst. 5 s. ř. s. označuje za důvod pro zrušení odkladného účinku mj. i zjištění, že pro jeho přiznání nebyly dány důvody, neznamená to, že by usnesení o přiznání odkladného účinku mělo být na základě návrhu podle § 73 odst. 5 s. ř. s. podrobena kasačnímu přezkumu obdobnému meritů řízení o kasační stížnosti. Předmětné ustanovení vykládá Nejvyšší správní soud tak, že slouží k zohlednění skutečností, které bývaly mohly být relevantní pro výsledek rozhodnutí o předchozím návrhu na přiznání odkladného účinku, existovaly v době rozhodování o odkladném účinku, ale nebyly zohledněny, a to např. z důvodu, že vyšly najevo až po právní moci usnesení o přiznání odkladného účinku, nebo proto, že účastník řízení neměl možnost je soudu sdělit (s ohledem na plynutí zákonné lhůty, v níž je soud povinen rozhodnout o návrhu na přiznání odkladného účinku – srov. odst. [5] usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2018, č. j. 2 Azs 369/2018 – 28).

[18] Důvodem pro zrušení napadeného usnesení mohou být toliko tvrzené a doložené skutečnosti, nikoli právní polemika účastníka řízení s hodnocením důvodnosti návrhu na přiznání odkladného účinku Nejvyšším správním soudem. Žalobce ve svém návrhu na zrušení odkladného účinku neuvedl novou nebo dříve neznámou skutečnost, která by mohla eliminovat důvody, pro které byl odkladný účinek přiznán. Nejvyšší správní soud proto žalobcův návrh na zrušení odkladného účinku kasační stížnosti zamítl.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. ledna 2019

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu